

**בבית המשפט העליון
בשבתו כבית משפט גבוה לצדק**

בג"ץ 4342/22

**הארגון הארצי לקידום מעמד השוטר והסוהר (נשות השוטרים
והסוהרים)**

ע"י ב"כ עו"ד אייל בסרגליק
מר' ז'בוטינסקי 35 בניין התאומים 2 רמת גן
טלפון: 077-2080510; פקס: 077-2080511

העותר

נגד

1. מר עמר בר לב, השר לביטחון פנים
2. מר גדעון סער, שר המשפטים
3. עו"ד גלי בהרב מיארה, היועצת המשפטית לממשלה
על ידי פרקליטות המדינה
משרד המשפטים, ירושלים
טלפון: 073-3925590; פקס: 02-6467011
4. הוועדה לביטחון פנים
5. עו"ד שגית אפק, היועצת המשפטית לכנסת
6. עו"ד ליאורה חביליו

המשיבים

תגובה מקדמית לעתירה המתוקנת מטעם המשיבים 3-1

1. בהתאם להחלטת כב' השופטת ג' כנפי-שטייניץ מיום 27.7.22 ולארכות שניתנו, מתכבדים המשיבים 3-1 (להלן: **המשיבים**) להגיש את תגובתם המקדמית לעתירה המתוקנת.
2. עניינה של העתירה המתוקנת בבקשת העותר להורות על ביטול מינויה של המשיבה 6 לתפקיד נציבת קבילות שוטרים וסוהרים. לצד העתירה ביקש העותר כי "ינתן סעד זמני לעצירת המינוי ולמניעת אפשרות כניסתה של המשיבה 6 לתפקיד עד להחלטה לעתירה [כך במקור, הח"מ]". ביום 27.7.22 ניתנה החלטת כב' השופטת ג' כנפי-שטייניץ הדוחה את בקשת העותר למתן צו ביניים כדלקמן:

5. לא ראיתי להיעתר לבקשת העותר למתן צו ביניים. כפי שנפסק לא אחת, אין במינויו של אדם לתפקיד כדי ליצור מצב דברים בלתי הפיך העלול לסכל את הסעד המבוקש בעתירה, ומטעם זה אף אין מקום לעכב את כניסתה של המשיבה 6 לתפקיד (ראו לעניין זה: בג"ץ 8173/21 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ממשלת ישראל, פסקאות 39-40 לפסק הדין של השופט א' שטיין

**(22.5.2022); בג"ץ 6369/14 ארגון עמק השווה נ' שרת התרבות
והספורט (27.10.2014).**

3. לשלמות התמונה יוזכר כי העתירה במתכונתה המקורית הוגשה עוד בבוקר יום 27.6.22, ביום בו התקיים דיון במינוי בוועדה לביטחון הפנים של הכנסת, כנדרש על פי חוק. בתגובת המשיבים מיום 3.7.22 נטען כי מדובר בעתירה מוקדמת, הנשענת על תשתית עובדתית חלקית, אשר הוגשה עוד בטרם אושר המינוי על ידי הוועדה לביטחון הפנים של הכנסת ובטרם נחתם על-ידי השר לביטחון פנים.

ביום 12.7.22 קבעה כב' השופטת כנפי-שטייניץ כי "נראה, כי העתירה במתכונתה הנוכחית היא מוקדמת", וביקשה כי העותר יודיע אם ניתן להורות על מחיקת העתירה. ביום 13.7.22 ביקש העותר לתקן את עתירתו כך שהסעד יתוקן ממניעת המינוי לביטולו. עוד ביקש העותר סעד זמני כמצוטט לעיל.

בתגובתם מיום 24.7.22 המשיבים לא התנגדו לבקשה לתיקון העתירה, זאת מבלי שיהיה באמור משום הבעת עמדה כלשהי לגופן של טענות העותר. המשיבים הביעו את התנגדותם לבקשה לצו הביניים, וטענו כי אין מקום למנוע את כניסתה של המשיבה 6 לתפקיד, שכן נקבע זה מכבר כי הליכי מינוי אינם הליכים בלתי הדירים וכי אין חשש שכניסה לתפקיד תסכל את מתן הסעד המבוקש בעתירה. כמובא לעיל, בהחלטת כב' השופטת ג' כנפי-שטייניץ מיום 27.7.22 נדחתה הבקשה למתן צו ביניים.

4. בתמצית, עמדת המשיבים היא כי דין העתירה להידחות, בהעדר עילה להתערבות שיפוטית בהחלטה למנות את המשיבה 6 לתפקיד נציבת קבילות שוטרים וסוהרים. המשיבה 6 מונתה לתפקידה בתום הליך איתור מקצועי, ולאחר שנמצא כי היא עומדת בתנאי הכשירות הקבועים בחוק. ועדת האיתור שבחנה את מועמדותה של המשיבה 6, ובתוך כך את ניסיונה המקצועי והתאמתה לתפקיד, מצאה כי מבין כלל המועמדים שהגישו מועמדותם לתפקיד, היא המועמדת המתאימה ביותר. לאחר שהשר לביטחון פנים אימץ את המלצת הוועדה קוימה חובת ההתייעצות כנדרש עם שר המשפטים, וכן המלצת ועדת האיתור הובאה בפני הוועדה לביטחון הפנים של הכנסת, אשר קיימה דיון בו נשמעו בין היתר טענות העותרים. לאחר שמיעת הטענות ובחינת המלצת ועדת האיתור, החליטה הוועדה לביטחון הפנים לאשר את המינוי. בהמשך לכך, נחתם המינוי על-ידי השר. לעמדת המשיבים, בהליכי המינוי ובבחירתה של המשיבה 6 לא נפל כל פגם ואין כל עילה להתערבות שיפוטית במינויה של המשיבה 6 לתפקיד.

הכל כפי שיפורט להלן.

המסגרת הנורמטיבית

5. תפקיד נציבת קבילות שוטרים וסוהרים מעוגן סטטוטורית בחוק המשטרה, התשס"ו-2006 (להלן: **חוק המשטרה**) ובפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971 (להלן: **פקודת בתי הסוהר**). סעיף 82(ב) לחוק המשטרה, וכן סעיף 112(א) המקביל לו בפקודת בתי הסוהר הקובעים את דרך מינויה של הנציבה, כדלקמן:

"שר, לאחר התייעצות עם שר המשפטים ובאישור ועדת ביטחון הפנים של הכנסת, ימנה את נציב הקבילות".

6. סעיף 82(א) לחוק המשטרה וסעיף 112(ב) המקביל לו בפקודת בתי הסוהר קובעים ארבעה תנאי כשירות מצטברים לתפקיד נציב קבילות שוטרים וסוהרים: על המועמד להיות כשיר להתמנות לשופט בבית משפט מחוזי; המועמד אינו שוטר או סוהר; על המועמד להיות בעל ידע מקצועי, רקע או ניסיון בתחומים הנוגעים למשטרה ולשירות בתי הסוהר; המועמד לא הורשע בעבירה "שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לשמש נציב הקבילות".

7. בהתאם לסעיף 4(2) לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959 (להלן: "**חוק שירות המדינה מינויים**"), חוק זה והחובות הקבועות בו (בין היתר חובת עריכת מכרז) אינם חלים על קבלה למשרה במשטרה ובשירות בתי הסוהר. במקרה דנן, על-אף נגיעתו הברורה של התפקיד למשטרת ישראל ולשירות בתי הסוהר, נציבת קבילות שוטרים וסוהרים הוא תפקיד במשרד לביטחון פנים.

בהתאם לסעיף 21 לחוק שירות המדינה מינויים, הממשלה רשאית לקבוע משרות וסוגים של משרות שעליהם לא תחול חובת עריכת מכרז. ביום 12.4.12 התקבלה החלטת ממשלה 4529¹ הקובעת פטור מחובת מכרז למשרת נציב קבילות שוטרים וסוהרים, בתנאי שיקויים לגביה הליך מיוחד של ועדה לאיתור מועמדים בהתאם לעקרונות שנקבעו בהחלטת ממשלה 2541 מיום 29.9.02.

העובדות הצריכות לעניין

8. בסוף חודש ינואר 2022 סיימה את תפקידה נציבת קבילות שוטרים וסוהרים הקודמת, עוה"ד עליזה יעקבי. בעקבות כך, ביום 20.3.22 פורסמה פניה לאיתור מועמדים/ות למשרת

¹ החלטת ממשלה 4529 מפורסמת בקישור:

https://www.gov.il/he/departments/policies/2012_des4529

נציב/ת קבילות שוטרים וסוהרים (משרה מס' 96552). הגשת המועמדות למשרה נעשתה באמצעות מערכת הגיוס האלקטרונית באתר נציבות שירות המדינה. המועד לסיום הגשת המועמדות לתפקיד נקבע ליום 6.4.22. עד למועד זה הגישו 29 מועמדים את מועמדותם לתפקיד, ביניהם המשיבה 6.

פרסום משרת נציב/ת קבילות שוטרים וסוהרים מיום 20.3.22 מצורף ומסומן מש/1.

9. כלל המועמדות שהוגשו נבחנו על-ידי נציבות שירות המדינה. בתום הבחינה, נמצא כי תשעה מועמדים עומדים בתנאי הכשירות, עליהם נמנתה המשיבה 6.

10. לצורך המשך הליכי האיתור, ביום 10.5.22 מילאה המשיבה 6 שאלון למועמדת לוועדת איתור. במסגרת השאלון נשאלה המשיבה על קרובי משפחה המועסקים בשירות המדינה, ודיווחה כי בנה עובד במשרד האוצר ובתה במשרד המשפטים. עוד נשאלה המשיבה 6 על זיקה, קשר אישי או קשר עסקי בהווה או בעבר לשר משרי הממשלה או למשרד ממשלתי, והשיבה בשלילה.

11. ביום 9.6.22 מינה נציב שירות המדינה, פרופ' דניאל הרשקוביץ, את חברי הוועדה לאיתור מועמדת/ת למשרת נציב/ת קבילות שוטרים וסוהרים. מנכ"ל המשרד לביטחון פנים, מר תומר לוטן, מונה ליו"ר הוועדה ולצדו מונו לחברי הוועדה: גב' חגית רשף, הממונה על מערכת הביטחון והחוץ (נציגת נציב שירות המדינה); עו"ד נעמה פויכטונגר, ממונה תחום בכיר (ייעוץ וחקיקה פלילי) משרד המשפטים (נציגת היועצת המשפטית לממשלה); ניצב (בדימ') אהרון אקסול (נציג ציבור); גונדר (בדימ') אייל גובר (נציג ציבור).

כתב מינוי ועדת האיתור מיום 9.6.22 מצורף ומסומן מש/2.

12. ביום 14.6.22 קיימה ועדת האיתור את ישיבתה הראשונה. בישיבה זו נסקר נוהל עבודתה של ועדת האיתור, המבוסס על הנחיית נציב שירות המדינה מס' 1.2 מיום 15.12.14 שכותרתה "נוהל עבודת הוועדה לאיתור מועמדים". בנוסף, ניתנו לחברי הוועדה דגשים המאפיינים את התפקיד, המשרה והמשרד; כן עמדו על חובת הייצוג ההולם.

לאחר קיום דיון מעמיק חברי הוועדה קבעו ארבעה תבחינים שעל בסיסם יעריכו את המועמדים המוזמנים לראיונות ויגבשו את המלצתם, וכן נקבע משקלו היחסי של כל תבחין. אלו התבחינים שקבעה הוועדה ומשקלם היחסי:

א. ניסיון בביצוע תפקידים בכירים בארגונים היררכיים תוך ניהול ותיאום עבודת מטה וניסיון בניהול צוות עובדים, כתיבת תכניות עבודה, גיבוש וקביעת מדיניות (25%).

ב. סמכותיות, עצמאות תפקודית ויכולת עמידה בלחצים (25%).

ג. הכרת מערכת אכיפת החוק בישראל, הכרת עבודת משטרת ישראל ושב"ס, בעל ידע משפטי בתחומים רלוונטיים לקבילות: משמעת, דיני עבודה, משפט מנהלי ופלילי (25%).

ד. התרשמות כללית (25%).

13. הערכת המועמדים ביחס לתבחינים לעיל נעשתה באמצעות עיון בקורות החיים והמסמכים שהוגשו לוועדה, ובכלל זאת אישורי העסקה וההמלצות, וכן באמצעות התרשמות חברי הוועדה בראיונות אישיים שנערכו למועמדים.

14. חברי הוועדה נדרשו לדווח על כל זיקה עסקית או היכרות אישית עם מי מהמועמדים. יצוין כי איש מהם לא דיווח על זיקה או היכרות עם המשיבה 6.

15. חברי הוועדה החליטו להזמין לראיון אישי את תשעת המועמדים אשר עמדו בתנאי הכשירות. נציין כי שתי מועמדות החליטו להסיר את מועמדותן בשלב זה. משכך, ביום 21.6.22 קיימה הוועדה שבעה ראיונות אישיים.

16. לאחר שחברי הוועדה בחנו את קורות חייהם וניסיונם המקצועי ולאחר שקיימו ראיון אישי עם כל אחד משבעת המועמדים הכריעה הוועדה פה אחד כי המשיבה 6 היא המתאימה ביותר למלא את התפקיד. הציון הכולל שניתן למשיבה 6 היה הגבוה ביותר. כך בין היתר נכתב בפרוטוקול הוועדה ביחס לבחירת הוועדה במשיבה 6:

"הוועדה התרשמה שהיא מועמדת מתאימה ביותר לתפקיד, בעלת שיעור קומה, אינטליגנטית, ייצוגית וראויה. כן התרשמה הוועדה מהופעתה המרשימה, מראייתה הכוללת והתרשמה כי ניחנה ביכולת ראייה מורכבת ומאוזנת של סיטואציות הרלוונטיות לתפקיד ומיכולת עמידה עצמאית וסמכותית. הוועדה סבורה כי מינויה לתפקיד זה יחזק את מעמד התפקיד ומתוקף ניסיונה ועוצמתה תרתום את בכירי משטרת ישראל ושירות בתי הסוהר להידברות משותפת.

הוועדה סבורה שהמועמדת הינה בעלת יכולות מצוינות להתמודד עם המשימות העומדות בפני היחידה ואף לקדמה.

המועמדת משמשת כפרקליטת מחוז תל אביב (אזרחי) וקדם לכן שימשה כפרקליטת מחוז ירושלים (אזרחי). מכירה היטב את עבודת נציבות קבילות השוטרים והסוהרים ומעוניינת, בשלב זה, להתמקד בזכויות הפרט."

17. על יסוד האמור, החליטה ועדת האיתור ביום 21.6.22 להמליץ לשר לביטחון הפנים על מינויה של המשיבה 6 לתפקיד נציבת קבילות שוטרים וסוהרים.

פרוטוקול ועדת האיתור מצורף ומסומן מש/3.

18. לאחר קבלת המלצת ועדת האיתור, ובהתאם להוראות סעיף 82(ב) לחוק המשטרה וסעיף 112(א) לפקודת בתי הסוהר פנה השר לביטחון פנים, מר עמר בר לב, לשר המשפטים, מר גדעון סער לצורך קיום חובת ההיוועצות הקבועה בחוק. עוד באותו היום ניתן אישור שר המשפטים כי קוימה עימו חובת ההיוועצות בדבר מינויה של המשיבה 6 לנציבת קבילות שוטרים וסוהרים.

פניית השר לביטחון הפנים מיום 22.6.22 לשר המשפטים מצורפת ומסומנת מש/4.
אישור שר המשפטים מיום 24.6.22 לקיום ההיוועצות מצורף ומסומן מש/5.

19. ביום 22.6.22 מילאה המשיבה 6 שאלון לאיתור חשש לניגוד עניינים. בשאלון זה שבה ודיווחה המשיבה 6 על ילדיה העובדים בשירות המדינה. עוד ציינה המשיבה 6 כי בן-זוגה מכהן בתפקיד סגן ראש עיריית ירושלים, וכי בעברו עבד כעורך דין במגזר הפרטי. המשיבה 6 צירפה את ההסדר למניעת ניגוד עניינים שנערך לה ביום 2.8.21, במסגרת העסקתה במשרד המשפטים. ההסדר מפרט את רשימת קרובי משפחתה העובדים בשירות המדינה, וכן את רשימת לקוחותיו לשעבר של בן-זוגה.

20. במקביל להליכים המתוארים, כידוע, ביום 20.6.22, הודיעו ראש הממשלה (דאז) וראש הממשלה החליפי (דאז) על כוונתם להביא לפיזור הכנסת ולהקדמת הבחירות לכנסת ה-25. בהמשך להודעה האמורה, ביום 30.6.22 אושר חוק התפזרות הכנסת העשרים וארבע ומימון מפלגות, התשפ"ב-2022 והכנסת התפזרה לפני גמר תקופת כהונתה.

21. בנסיבות אלו, פנה היועץ המשפטי למשרד לביטחון פנים לנציב שירות המדינה ולמחלקת ייעוץ וחקיקה (משפט ציבורי-מנהלי) שבמשרד המשפטים, על מנת לקבל אישור להשלמת הליכי מינויה של המשיבה 6 לתפקיד חרף תקופת הבחירות.

בפנייתו, עמד היועץ המשפטי למשרד לביטחון פנים על השתלשלות עבודת ועדת האיתור ועל כך שהוועדה מונתה והחלה בתפקידה עוד טרם תקופת הבחירות; על כך שמדובר במינוי מקצועי ללא זיקה אישית או מקצועית לגורם הממנה. עוד הוסף בעניין זה כי "הליך המינוי דורש שלושה שלבים – בחירת השר, היוועצות עם שר המשפטים ואישור ועדת ביטחון הפנים של הכנסת. אלו מנתקים גם כן את הזיקה לגורם הממנה ומהווים גורמים מאזנים".

עוד צוין בפניית היועץ המשפטי כי תפקיד הנציבה אינו תפקיד בו נדרש ליישם מדיניות של שר, אלא מדובר במשרה שהנושא בה אחראי לבדוק באופן עובדתי, מעמיק וענייני את הקבילות בענייניהם האישיים של שוטרים וסוהרים המובאות בפניו, לוודא כי רווחתם נשמרת וכי הם זוכים ליחס ההוגן לו הם ראויים.

בנוסף, פורטה החיוניות בהשלמת הליך המינוי למשרה, שהיא משרה סטטוטורית. בהקשר זה צוין כי למן סיום תפקידה של הנציבה הקודמת סגן הנציבה ממלא את מקומה, וכי "מדובר במצב שאינו תקין ולא נועד להימשך זמן רב".

מכתבו של היועץ המשפטי למשרד לביטחון פנים לנציב שירות המדינה מצורף ומסומן מש/6.

22. לאחר בחינת פנייתו של היועץ המשפטי למשרד לביטחון פנים והטעמים המפורטים בה, על דעת המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מנהלי) ניתן אישור מחלקת ייעוץ וחקיקה, לפיו אין מניעה משפטית להמשיך בהליכי מינוי המשיבה 6 בתקופת בחירות. לאור זאת, ניתן אף אישורו של נציב שירות המדינה להמשיך בהליך מינויה של המשיבה 6 בתקופת בחירות.

23. ביום 27.6.22 התקיים דיון של ועדת ביטחון הפנים של הכנסת במינויה של המשיבה 6 לתפקיד נציבת קבילות שוטרים וסוהרים. בדיון השתתפו יו"ר הוועדה, חברת הכנסת מירב בן-ארי; חבר הכנסת מופיד מרעי; מנכ"ל המשרד לביטחון הפנים ויו"ר ועדת האיתור מר תומר לוטן; המשיבה 6; מנכ"לית הארגון לקידום מעמד השוטר והסוהר (העותר, להלן גם: **הארגון**) וחבר בארגון וכן בא כוחו של הארגון. בדיון הדגישו ח"כ בן ארי ומנכ"ל המשרד לביטחון פנים את החשיבות בתפקודו השוטף של מוסד נציבות הקבילות. מנכ"ל המשרד פירט בפני הנוכחים את כישוריה, ניסיונה ויכולותיה של המשיבה 6 אשר בגינם היא נבחרה למועמדת המתאימה ביותר לתפקיד.

24. במהלך הדיון הציגו מר חיים שמולביץ, וגב' אביגיל שררה, החברים בארגון (העותר), את הסתייגותם ממינויה של המשיבה 6 לתפקיד. עיקר טענותיהם התייחסו לכך שהמשיבה 6 לא שירתה בעברה במשטרת ישראל או בשירות בתי הסוהר, ולכן אינה מכירה באופן מספק את פעילותם. נטען כי המשיבה 6 לא מכירה את תנאי השכר והשירות של השוטרים והסוהרים, ואף לא את ההתעמרות שעוברים שוטרים או סוהרים. בתגובה לנטען, הדגישה ח"כ מירב בן ארי כי 35 שנות הניסיון של המשיבה 6 כפרקליטה ודאי מהוות היכרות מספקת עם שני הגופים. עוד צוין כי המשיבה 6 תמשיך ותלמד את הדברים לעומקם עם כניסתה לתפקיד.

25. בהמשך הדיון התייחס ב"כ העותר לסוגיית מינוי המשיבה 6 לתפקידה בתקופת בחירות, נטען כי מדובר במינוי "מחטף", וכי לו הייתה פניה ליועצת המשפטית לממשלה המינוי לא היה מקבל את אישורה. בתגובה לטענה זו השיבה היועצת המשפטית לוועדת ביטחון הפנים של הכנסת בין היתר כי תהליך האיתור התנהל בצורה סדורה, לאורך שלושה חודשים. עוד צוין כי מדובר בתפקיד ביצועי, ולא בתפקיד בו נדרש לממש מדיניות מטעם הממשלה או חבר בה.

26. בתום הדיון, העלתה חה"כ בן-ארי את הנושא להצבעה. בהיותה החברה היחידה הנוכחת מבין שלושת החברים בוועדה, מינויה של המשיבה 6 לתפקיד אושר בהצבעתה בלבד.

פרוטוקול מס' 117 משיבת הוועדה לביטחון הפנים מצורף ומסומן מש/7. הודעת יו"ר הוועדה לביטחון הפנים בדבר אישור הוועדה למינויה של המשיבה 6 לתפקיד מצורפת ומסומנת מש/8.

27. ביום 19.7.22 חתם השר לביטחון פנים על מינויה של המשיבה 6 לתפקיד נציבת קבילות שוטרים וסוהרים.

כתב המינוי של המשיבה 6 לתפקיד נציבת קבילות שוטרים וסוהרים מצורף ומסומן מש/9.

28. ביום 1.9.22 נכנסה המשיבה 6 לתפקיד.

עמדת המשיבים

29. עמדת המשיבים היא כי דין העתירה להידחות, תוך חיוב העותר בהוצאות, בהעדר כל עילה שיפוטית להתערבות במינויה של המשיבה 6 לתפקיד נציבת קבילות שוטרים וסוהרים.

30. בראשית הדברים יצוין כי המשיבים רואים חשיבות רבה באיושו המיידי של תפקיד נציבת קבילות שוטרים וסוהרים, לשם תפקודה התקין של יחידת הקבילות ומתן מענה מיטבי לפניות מצד המשרתים במשטרה ישראל ובשירות בתי הסוהר. ממחישים זאת דבריו של מנכ"ל המשרד לביטחון פנים, מר תומר לוטן (ששימש כיו"ר ועדת האיתור) במהלך הדיון בוועדה לביטחון הפנים בכנסת:

"...החשיבות של להעמיד את היחידה הזאת על הרגליים, בראש ובראשונה לבחור נציב/נציבת קבילות חדשה ושנית, לטפל בעיבוי כוח האדם הנדרש, מבחינתי זה הפך להיות משימה מאוד מאוד דחופה...המשימה של למנות נציב חדש

של היחידה היא משימה שמיד מיד פעלנו כדי לממש אותה." (עמוד 2 לפרוטוקול הוועדה, המצורף כמס' 7 לעיל)

31. כפי שתואר לעיל, המשרה פורסמה באופן פומבי וכלל המועמדות שהוגשו נבחנו על ידי ועדת איתור עצמאית. כך גם כלל המועמדים שנמצאו כעומדים בתנאי הכשירות (למעט המועמדות שהסירו את מועמדותן) זומנו לראיון על-ידי ועדת האיתור. הוועדה פעלה בהתאם לעקרונות הקבועים לעבודות ועדות איתור בהחלטות הממשלה, קיימה דיון מעמיק לצורך קביעת התבחינים ומשקלם, בחנה את כלל המסמכים שהוגשו וכן קיימה כאמור ראיונות אישיים.

32. בתום התהליך המתואר סברה הוועדה כי המשיבה 6 היא המועמדת המתאימה ביותר לתפקיד. כפי שפורט בהרחבה לעיל, הוועדה עמדה על כישוריה ויכולותיה הגבוהים של המשיבה 6 לצד ניסיונה המקצועי העשיר אשר מבססים את המסקנה כי היא מתאימה למלא את התפקיד ולהביא לקידומה של היחידה².

33. באשר לטענות העותר כי המשיבה 6 אינה מתאימה לתפקיד מפני שלא שירתה בעצמה במשטרת ישראל או בשירות בתי הסוהר, והיא נעדרת "הניסיון המהותי הנדרש לתפקיד הן עפ"י החוק והן עפ"י תנאי המכרז", הרי שלעמדת המשיבים אין בה ממש.

העותר למעשה מבקש לקרוא לתוך הוראות החוק הוראה נוספת אשר זכרה לא בא בלשון החוק. סעיף 82(א) לחוק המשטרה וסעיף 112(ב) לפקודת שירות בתי הסוהר קובעים כאמור את תנאי הכשירות למשרת נציב קבילות שוטרים וסוהרים לפי העניין. זו לשון הסעיף:

"(א) כשיר להתמנות נציב קבילות שוטרים (או סוהרים) (בחוק זה – נציב הקבילות) מי שמתקיימים בו כל אלה:

(1) הוא כשיר להתמנות לשופט של בית משפט מחוזי;

(2) הוא אינו שוטר (או סוהר);

(3) הוא בעל ידע מקצועי, רקע או ניסיון בתחומים הנוגעים למשטרה (או לשירות);

(4) הוא לא הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לשמש כנציב הקבילות [התוספות בסוגריים אינן במקור – הח"מ].

² לעניין זה ר' גם קורות חייה של המשיבה 6, אשר צורפו כנספח מס' 4 לתגובתה המקדמית של הכנסת.

הנה כי כן – הוראות החוק דורשות בין היתר כי הנציבה לא תהיה שוטרת או סוהרת ולצד זאת תהא בעלת ידע מקצועי, רקע או ניסיון בתחומים הנוגעים למשטרה או לשירות בתי הסוהר. אין כל דרישה בחוק כי ימונה לתפקיד מי ששירת בעברו באחד מהגופים. דרישה זו לא בא זכרה לא בהוראות החוק וכך גם לא בדרישות המשרה אשר פורסמו. החוק דורש ידע מקצועי, רקע או ניסיון בתחומים הנוגעים לגופים אלו.

34. לעמדת המשיבים, המשיבה 6, אשר עבדה במשך 35 שנים בפרקליטות המדינה, הן בתחום המשפט הפלילי, הן בתחום המשפט האזרחי, מכירה היטב ולעומק את עבודת המשטרה ושירות בתי הסוהר. לאורך השנים המשיבה 6 נחשפה לעבודת המשטרה ושירות בתי הסוהר לעומק ומפרספקטיבות שונות, ליוותה הליכים הקשורים בגופים אלו וייצגה אותם בהקשרים שונים. לעמדת המשיבים, אין כל ספק כי המשיבה 6 נושאת הן את הידע המקצועי, הן את הרקע והן את הניסיון הרלוונטי לצורך התפקיד ובוודאי שאלו עומדים בדרישות הסטטוטוריות לתפקיד.

35. לעמדת המשיבים אין כל יסוד לטענות העותר לפיהן המינוי נעשה "במחטף" או שלא בהתאם לאמות המידה הקבועות למינוי בתקופת בחירות. כמתואר לעיל, המשרה פורסמה באופן פומבי להגשת מועמדות כבר במהלך חודש מרץ 2022. הליך הגשת המועמדות, וכן מינוי ועדת האיתור העצמאית וקביעת סדרי עבודתה נעשו עוד טרם תקופת הבחירות. עם מינוי ועדת האיתור כבר נקבעו סדרי עבודתה וכבר במועד זה (9.6.22) נקבע המועד לקיום יום הראיונות ליום 21.6.22. אומנם, בדיעבד מועד זה כבר נפל בתוך תקופת הבחירות, שהחלה מבחינה משפטית ערב קודם לכן, עם הודעתם של ראש הממשלה דאז וראש הממשלה החלופי דאז על כוונתם להקדים את מועד הבחירות, אולם משהתקיימה בחינה משפטית באשר לאפשרות להשלים בנסיבות העניין הליך זה ומשניתן לאור זאת אישור משרד המשפטים ונציב שירות המדינה לקיום המשך הליך המינוי בתקופת בחירות, המשיך הליך המינוי כסדרו.

36. הנחיית היועצת המשפטית לממשלה מס' 1.1501 "מינויים בתקופת בחירות" (להלן: **הנחיית היועצת**) מגדירה את אמות המידה הראויות למינויים בתקופת בחירות בהתאם לכללים שהותוו בפסיקת בית המשפט הנכבד. בהנחיה מפורטים השיקולים השונים אותם יש לבחון בשאלה האם יש מקום למנות בתקופת בחירות. מבין השיקולים המרכזיים שנבחנו: החיוניות והנחיצות שבמינוי; בכירות המשרה ואופייה – כך בין היתר נכתב לעניין זה בהנחייה: "במסגרת זאת, ראוי יהיה ליתן משקל לבכירות המשרה ואופייה, לרבות אם היא כוללת סמכויות סטטוטוריות; מידת הפגיעה הצפויה לתפקודה התקין של הרשות באי-איושה; קיומה של אפשרות להאריך כהונה של בעל תפקיד מכהן או לאישה על-ידי ממלא-מקום במינוי זמני; קיומו של הליך מקצועי לאיוש המשרה; המועד שבו מתעורר הצורך במינוי במסגרת תקופת הבחירות (למשל – עובר ליום הבחירות או לאחריו); וכיוצא באלו" (סעיף 1 להנחיית היועצת).

37. במקרה דנן, וכפי שהדברים הובאו בהרחבה במכתבו של היועץ המשפטי למשרד לביטחון הפנים לנציב שירות המדינה (נספח **מש/6** לעיל), המדובר בתפקיד סטוטורי שסמכויותיו קבועות בחוק. תפקיד זה הוא תפקיד מקצועי אשר המשמש בו אינו נדרש ליישם את מדיניות השר, אלא הוא פועל בגדרי הסמכויות שהחוק מקנה לו, וכל זאת על מנת לדאוג לרווחתם של השוטרים והסוהרים ולוודא כי הם זוכים ליחס הראוי וההגון לו הם זכאים.
38. תפקיד נציבת קבילות שוטרים וסוהרים מצריך עצמאות ובכירות ומטבע הדברים המצב בו סגן הנציבה משמש כממלא מקום הנציבה למשך תקופה ארוכה הוא מצב שאינו תקין. מטעם זה, כאשר מונה סגן הנציבה למילוי מקומה של נציבת קבילות שוטרים וסוהרים נכתב במפורש כי המינוי יהיה עד שוועדת האיתור תשלים את עבודתה ותבחר במועמד או המועמדת המתאימים לאיש את התפקיד באופן קבוע. ממילא, מהאמור עולה כי לא היתה כל כוונה שמילוי מקום זה יארך תקופה ממושכת, עד לאחר הקמתה של ממשלה חדשה.
- מנכ"ל המשרד לביטחון פנים עמד בדיון בכנסת על האתגרים הדחופים העומדים בפני הגוף, אשר יכולים להיעשות רק עם מינוי נציבה לתפקיד. בנוסף, וכפי שהדבר צוין לעיל, בהתאם להוראות החוק, המינוי טעון היועצות בשר המשפטים ואישור של הכנסת, אשר קוימו במלואם ומפיגים אף הם את החששות בעניין מינוי בתקופת בחירות. במקרה דנן, אין מדובר במצב דברים בו המינוי נעשה על ידי ממשלה שאינה נהנית מאמון הכנסת, מאחר שבמקרה זה, המינוי אושר על ידי הכנסת עצמה.
39. נוכח המכלול האמור – מועד פרישת הנציבה הקודמת והמועד בו החל הליך המינוי; השלב שבו נמצא הליך המינוי בעת שהוחלט על הקדמת מועד פיזור הכנסת; העובדה שמדובר בתפקיד סטוטורי ואופי המשרה; פרוצדורת המינוי הקבועה בחוק – על ידי ועדת איתור עצמאית ובכפוף לאישור הכנסת למינוי, לצד החיוניות שבאיוש התפקיד – הוחלט על דעת המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי – מנהלי) ובאישור נציב שירות המדינה כי ניתן להשלים את הליך המינוי בתקופת בחירות.
40. עמדת המשיבים באשר לטענות העותר באשר לניגוד עניינים אפשרי של המשיבה 6 נוכח תפקידו של בנה במשרד האוצר ו"הזיקה הפוליטית" של בן-זוגה בשל תפקידו כסגן ראש עיריית ירושלים, היא כי טענות אלה נטענו בעלמא וללא כל יסוד. נציגי העותר הופיעו בפני הוועדה לביטחון פנים של הכנסת טרם אישורה את מינויה של המשיבה 6 ושטחו בפניה את טענותיהם, אולם כפי שעולה מפרוטוקול הדיון בוועדה (נספח **מש/7** לעיל), טענות העותר בדבר ניגודי העניינים הנטענים לא הוזכרו שם ולו במילה. משכך, נראה כי העותר זנח את הטענות הללו, או למצער נמנע מלהעלותן בפני הגורם המוסמך טרם אישור המינוי, אף שהייתה לו הזדמנות לעשות כן. בנסיבות אלה, יטענו המשיבים כי דינן של הטענות הללו להידחות על הסף בשל אי מיצוי הליכים.

41. הרבה למעלה מן הצורך, יובהר כי המשיבה 6 הצהירה על תפקידיהם של בני משפחתה בצורה גלויה. אף לו היה נוצר ניגוד עניינים בין תפקידיהם של בני משפחתה של המשיבה 6 לתפקיד נציבת קבילות שוטרים וסוהרים (והעתירה אינה מגלה ניגוד עניינים כאמור), הרי שבפסיקה נקבע לא אחת כי פסילה מוחלטת של אדם מלמלא תפקיד מסוים היא **אמצעי קיצוני** להתמודדות עם חשש מפני ניגוד עניינים, במיוחד מקום בו ניגוד העניינים ניתן לאיון באמצעות אמצעים פוגעניים פחות, כגון עריכת הסדר למניעת ניגוד עניינים (ראו: עניין **התנועה לאיכות השלטון**, פס' 21 וההפניות שם; ע"א 6983/94 **פחימה נ' פרץ**, פס' 15 נא(5) 829 (1998)). בהתאם לאמור, לאחר בחינת הנסיבות הפרטניות הנוגעות למשיבה 6, ערך היועץ המשפטי למשרד לביטחון פנים למשיבה 6 הסדר ניגוד עניינים טרם כניסתה לתפקיד. ככל שיחול שינוי נסיבות שיצריך זאת, ניתן יהיה לשוב ולעדכן את הסדר ניגוד העניינים בהתאם.

42. בכל הנוגע לטענות העותר ביחס לבן זוגה של המשיבה 6, הרי שהמשיבה 6 נשאלה בשאלון לאיתור ניגוד עניינים על זיקה לשר משרי הממשלה והשיבה בשלילה. מעבר לטענתו בעלמא של העותר בעניין זה, הוא לא הציג כל ראיה או ראשית ראיה לקשר בין בן זוגה של המשיבה 6 לשר לביטחון פנים.

סיכום

43. נוכח כלל המפורט לעיל, יטענו המשיבים כי דין העתירה להידחות, תוך חיוב העותר בהוצאות.

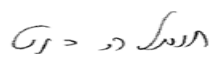
44. העובדות המפורטות בתגובה והקשורות בנציבות שירות המדינה נתמכות בתצהירה של חגית רשף הממונה על מערכת הביטחון והחוץ; העובדות המפורטות בתגובה והקשורות במשרד לביטחון פנים נתמכות בתצהירו של מר תומר לוטן, מנכ"ל המשרד לביטחון פנים.

היום, י"א בתשרי התשפ"ג
6 באוקטובר 2022

מיטל בוכמן-שינדל, עו"ד

סגנית בכירה א' במחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה

תהילה רוט, עו"ד

סגנית בכירה א' במחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה

